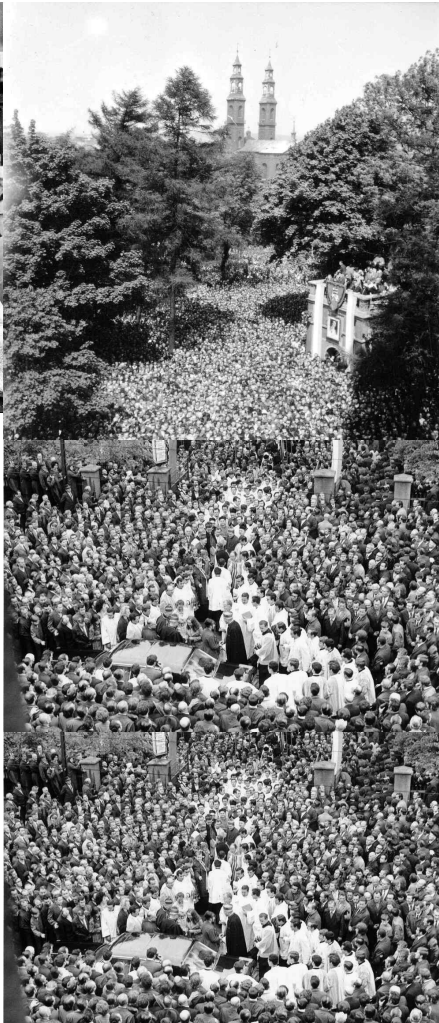

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/archiwa/pion-archiwalny-ipn/katowice/przykladowe-dokumenty/36078,Pielgrzymki-do-Piekar-Slaskich.html>
27.02.2026, 03:33

Pielgrzymki do Piekar Śląskich

09.08.2016

Kościół pw. Imienia NMP i św. Bartłomieja w Piekarach Śląskich jest największym maryjnym sanktuarium na Górnym Śląsku. Od drugiej połowy XVII w. sanktuarium stało się celem pielgrzymek, a ruch ten przybrał na sile w XIX w. Na przełomie XIX i XX w. coraz popularniejsze stawały się pielgrzymki stanowe (bractw, stowarzyszeń, grup zawodowych), a ich popularność rosła w okresie międzywojennym. II wojna światowa przerwała ten rodzaj pielgrzymowania, ale odrodził się on zaraz po jej zakończeniu. Pierwsze pielgrzymki stanowe kobiet i mężczyzn do Piekar miały miejsce w 1947 r.: w maju męska, a podczas sierpniowej uroczystości Wniebowzięcia NMP – żeńska. Nowy zwyczaj został przerwany kilka lat później, z chwilą wygnania biskupów katowickich jesienią 1952 r. Stanowe pielgrzymowanie wznowiono od 1957 r., po ich powrocie w roku poprzednim. Wyjątkowa była pielgrzymka w maju 1966 r., ponieważ została połączona z

obchodami Millenium. Od lat 70-tych na pielgrzymki stanowe przyjeżdżali (i przyjeżdżają) biskupi z innych regionów Polski, a nawet z innych państw i kontynentów.

Pielgrzymki stanowe (zwłaszcza męska) gromadziły od kilkudziesięciu do nawet ponad stu tysięcy wiernych, a biskupi podejmowali w ich czasie tematy niewygodne dla władz, m.in. kwestie budowy nowych kościołów, wolnych od pracy niedziel czy ochrony życia poczętego. Wszystko to spowodowało, że pielgrzymi i organizatorzy tych spotkań znaleźli się w zainteresowaniu SB: do zasobu Oddziałowego Archiwum IPN w Katowicach przekazano sprawy obiektywne i akta administracyjne Wydz. IV SB zawierające materiały z rozpracowania piekarskich pielgrzymek. Prezentowane fotografie pochodzą z tych właśnie dokumentów (wybór fotografii dostępny w pliku pdf załączonym do strony).

Oprac. Anna Badura na podstawie K. Banaś, Komunistyczny aparat bezpieczeństwa wobec pielgrzymek stanowych do Piekar Śląskich (1947–1989) oraz Encyklopedii wiedzy o Kościele katolickim na Śląsku (https://silesia.edu.pl/index.php/Strona_g%C5%82%C3%B3wna)

Pliki do pobrania

[Pielgrzymki do Piekar Śląskich - 1966, 1973 - fotografie \(pdf, 3.18 MB\)](#)

[Następny Strona](#)
